

Ольга ГАБОРЕЦЬ

*Донецький державний університет
внутрішніх справ
доцентка кафедри оперативно-
розшукової діяльності
та інформаційної безпеки, доктор
філософії*

SOCTA: РОЗУМІННЯ ТА АНАЛІЗ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В епоху швидкого технологічного розвитку та зростаючої кіберзалежності, організована злочинність стає все більш складною, інноваційною і впливовою. Традиційні методи боротьби з цим явищем вже не є достатньо ефективними. Організовані злочинні групи активно використовують цифрові технології для планування та виконання злочинів, забезпечуючи їм нові можливості та виклики.

У цьому контексті виникає поняття SOCTA (Strategic Organized Crime Threat Assessment - стратегічна оцінка загроз організованої злочинності), яке стає ключовим інструментом для розуміння і аналізу організованої злочинності в епоху цифрових технологій. SOCTA надає системний підхід до вивчення злочинності, що дозволяє виявляти та аналізувати взаємозв'язки між злочинними групами, їх діяльністю та ресурсами.

Метою цієї статті є висвітлення важливості й значення SOCTA в контексті розуміння та аналізу організованої злочинності в епоху цифрових технологій. Розглянемо основні принципи та інструменти, що використовуються при застосуванні SOCTA.

Організована злочинність в епоху цифрових технологій стала глобальним явищем, яке потребує нових підходів і розуміння. Розглядання SOCTA як стратегічного інструменту надає можливість ліпше розкрити загрози, виявити найбільш вразливі сфери і розвинути ефективні стратегії боротьби з організованою злочинністю.

При застосуванні стратегічної оцінки загроз організованої злочинності

використовуються різні принципи, що сприяють ефективному аналізу та розумінню організованої злочинності. Ось декілька основних принципів, які використовуються в SOCTA:

Інтегрованість: SOCTA базується на принципі інтегрованості, що передбачає збір та обробку інформації з різних джерел і дисциплін. Це включає залучення правоохоронних органів, розвідки, фінансових установ, аналітичних агенцій та інших стейкхолдерів. Інтегрований підхід дозволяє отримати повнішу та глибшу картину організованої злочинності.

Системний підхід: SOCTA використовує системний підхід, що дозволяє розглядати організовану злочинність як складну систему з взаємозв'язками та впливом різних факторів. Цей підхід допомагає зрозуміти структуру злочинних груп, їх діяльність, взаємодії та вплив на суспільство.

Превентивний підхід: SOCTA акцентує на превентивних заходах та передбаченні загроз злочинності. Це передбачає виявлення ризиків, трендів та нових форм злочинності для розробки стратегій запобігання та зменшення їх впливу. Превентивний підхід дозволяє зосередити зусилля на запобіганні злочинності, а не лише на її реагуванні.

Залучення стейкхолдерів: SOCTA враховує важливість залучення різних стейкхолдерів, таких як громадські організації, академічні установи, приватний сектор та громадськість. Взаємодія з цими стейкхолдерами допомагає обмінюватись інформацією, краще розуміти проблеми та розробляти спільні стратегії боротьби з організованою злочинністю.

Довгостроковість: SOCTA покликаний діяти на довгострокову перспективу. Він спрямований на розуміння трендів, еволюції злочинних груп та зміни у суспільних умовах, що дозволяє розробляти сталі та ефективні стратегії боротьби з організованою злочинністю.

Застосування цих принципів у SOCTA допомагає підвищити ефективність аналізу організованої злочинності, забезпечити більш глибоке розуміння загроз та розробку стратегій протидії.

Також використовуються різні інструменти, що допомагають у зборі,

аналізі та візуалізації інформації. Можна виокремити основні інструменти, які допомагають підвищити ефективність SOCTA, забезпечити збір комплексної та різноманітної інформації, а також розкрити складні залежності та патерни, що притаманні організованій злочинності в епоху цифрових технологій:

Аналітичні системи: SOCTA використовує сучасні аналітичні системи, що дозволяють обробляти великі обсяги даних та виявляти складні залежності та патерни. Ці системи можуть використовувати алгоритми машинного навчання, штучний інтелект та інші методи аналізу даних для виявлення потенційних загроз, ризиків та трендів у злочинній діяльності.

Геопросторовий аналіз: SOCTA використовує геопросторовий аналіз для візуалізації та розуміння географічного розподілу злочинності. Цей підхід дозволяє виявляти географічні зони з високим ризиком, встановлювати зв'язки між різними місцевостями та розробляти ефективні стратегії розгортання ресурсів правоохоронних органів.

Соціальний аналіз: SOCTA враховує соціальні аспекти злочинності та використовує соціальний аналіз для виявлення залежностей, мереж та структур злочинних груп. Це включає аналіз соціальних мереж, онлайн-спільнот, комунікацій та інших факторів, що впливають на організовану злочинність.

Фінансовий аналіз: SOCTA використовує фінансовий аналіз для виявлення фінансових потоків, грошових переказів та інших фінансових злочинів. Цей інструмент дозволяє виявляти фінансові зв'язки, активи та способи фінансування злочинної діяльності.

Кібераналітика: Враховуючи епоху цифрових технологій, SOCTA використовує кібераналітику для виявлення та аналізу кіберзлочинності. Це включає моніторинг онлайн-активності, виявлення кібератак, аналіз кіберзлочинних мереж та розробку заходів для протидії кіберзагрозам.

Інтерв'ю та опитування: SOCTA може використовувати інтерв'ю та опитування для збору первинної інформації від ключових стейкхолдерів, свідків або інших осіб, які можуть надати цінні дані щодо організованої злочинності та її факторів.

Криміналістичні методи: СОСТА може використовувати криміналістичні методи для збору та аналізу фізичних доказів, які пов'язані з злочинною діяльністю. Це може включати аналіз слідів, біологічних матеріалів, криміналістичну балістику та інші техніки.

При використанні СОСТА здійснюється постійний моніторинг та оцінка ситуації, що дозволяє оперативно реагувати на зміни в діяльності злочинних груп та приймати ефективні заходи щодо їх придушення. Застосування цієї стратегії допомагає органам правопорядку та відповідним установам зосередитись на найбільш значущих та небезпечних аспектах організованої злочинності, забезпечуючи більш ефективне використання обмежених ресурсів.

Надія СКЛЯР

*доцент кафедри державно-правових
дисциплін факультету №2 КННІ*

*Донецького державного університету
внутрішніх справ, кандидат економічних
наук, доцент*

ІНФОРМАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ДОКАЗОВОЇ БАЗИ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ

За останній рік наша країна звернулась до усіх міжнародних інституцій, в яких можна росію притягнути до відповідальності. Головний судовий орган ООН- міжнародний суд у Гаазі прийняв позов від нашої країни щодо притягнення до відповідальності РФ за спотворення поняття геноциду для виправдання агресії [1]. Як Україна, так і Росія є сторонами Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього [2], та, відповідно, надали свою згоду на вирішення спорів у рамках вищезазначеної Конвенції[2]. Міжнародний суд в Гаазі має повноваження щодо розгляду спорів через порушення зобов'язань країн відносно недотримання норм Конвенції [2] та покарання винних у злочинах геноциду, незалежно від того, де вони відбуваються.